



VÄSTBANAN

Hållbarhetsrapport 2025



Medfinansieras av
Europeiska unionen

Innehållet i denna publikation är ensamt
Västbanan Ab:s ansvar och återspeglar inte
nödvändigtvis Europeiska unionens åsikt.

Innehåll

Presentation av projektet	3
Verkställande direktörens och styrelsens översikt	6
Höjdpunkter år 2025	8
Hållbarhetsledning	9
Hållbarhetsmål	16
Färdplan för hållbarhet	17
Etiskt ansvar	19
Ekonomiskt ansvar	20
Socialt ansvar	22
Miljöansvar	24
Sammanfattning av mål och mätare som styrelsen satt upp	28

PRESENTATION AV VÄSTBANAN-PROJEKTET

Smidiga förbindelser ökar livskraften i områdena

Den planerade Västbanan är en pålitlig och snabb järnvägsförbindelse mellan Helsingfors och Åbo som för nya områden närmare spårtrafiken och förkortar restiden mellan städerna avsevärt. Västbanan har kommit till som ett svar på behov av välbefinnande och tillväxt. Framtidens framgång kommer att alstras från goda förbindelser, tillgänglighet och regionernas livskraft. Västbanan främjar allt detta.

Den nya järnvägsförbindelsen Helsingfors–Åbo består av fyra delar: Esbo stadsbana, direktbanan Esbo–Salo, dubbelspåret Salo–Kuppis samt Åbo bangårdsområde och dubbelspåret från stationen i Kuppis till Åbo huvudjärnvägsstation.

Västbanan Ab ansvarar för direktbanan Esbo–Salo och dubbelspåret Salo–Kuppis. Bolaget upprättar järnvägsplaner för dessa och ansvarar för järnvägsförbindelsernas byggnation. Trafikledsverket ansvarar för Esbo stadsbana och Åbo bangårdsområde. När den nya järnvägsförbindelsen mellan Helsingfors och Åbo färdigställs övergår den i sin helhet till att ingå i statens järnvägsnät.

FÖRDELARNA MED PROJEKTET

VÄSTBANANS UPPSKATTADE FÖRDELAR I SIFFROR

- Enligt uppskattningarna uppgår Västbanans potentiella effekter på Finlands bruttonationalprodukt till cirka **5–6 miljarder euro** under en period på trettio år.
- I finansministeriets utredning har utvecklingsintäkter i markområden i offentlig ägo som möjliggörs av Västbanan uppskattats till **1,1 miljarder euro**.
- Det bor omkring **1,7 miljoner människor i Västbanans influensområde**. Med Västbanan får en halv miljon finländare tillgång till ny spårbunden närtrafik.
- Projektets sysselsättande verkan motsvarar nästan **15 000 årsverken**.
- Omkring 750 miljoner euro kommer att återgå till samhället som löneinkomster och skatter från **planerings- och byggfaserna**. Andelen skatteintäkter till kommunerna och staten blir över **260 miljoner euro**.
- I kalkylerna förutspås Västbanan att medföra **175 000 fler övernattningar** bara i Egentliga Finland fram till år 2050. Detta i sin tur bedöms generera **130 miljoner euro** i turistinkomster.
- Järnvägsprojekt medför även konkreta ekonomiska fördelar vad gäller fastigheternas värde. På basis av observationer som gjorts i Finland har fastighetsvärdet längs järnvägsprojektet ökat **2–6 % snabbare** än på andra håll.
- Betydande planeringsprojekt längs Västbanan omfattar bland annat Hista i Esbo, där planen avser **15 000 nya invånare**. Områden med **10 000 nya invånare** har planerats i Nummela i Vichtis och i Lempola i Lojo.

VÄSTBANAN I KORTHET

VÄSTBANAN AB

- Ansvarar för planeringen och byggnationen av en snabb tågförbindelse mellan Helsingfors och Åbo
- I planeringsstadiet av projektet är delägarna i Västbanan Ab finska staten, Åbo, Esbo, Helsingfors, Salo, Lojo, Vichtis och Kyrkslätt
- Personalantal: 9
- Samarbetspartner med hundratals experter inom olika branscher, planerare, entreprenörer och andra aktörer
- Planeringsfasen har sysselsatt sammanlagt cirka 1 000 personer

PROJEKTETS OMFATTNING OCH FINANSIERING VID DE OLIKA FASERNA

- Bolagets aktieägares finansieringsförbindelser uppgår till ett totalbelopp på 77,35 miljoner euro
- EU-stöd har beviljats för 50 % av de godkända planeringskostnaderna (upp till 37,5 miljoner euro)
- Kostnadskalkylen för den första byggfasen är 1,3 miljarder euro
- Kostnadskalkylen för hela projektet är cirka 3 miljarder euro

Västbanan möjliggör snabb och pålitlig trafik

När Västbanan står färdig möjliggör den närtrafik för en halv miljon finländare i nya orter i Nyland och Egentliga Finland. Västbanan skapar ett arbetsområde för 1,5 miljoner människor i södra Finland, förenat genom en pålitlig och snabb järnvägsförbindelse.

Västbanan har utförligt undersökt projektets ekonomiska, samhälleliga och regionalekonomiska konsekvenser. Utredningarna visar att Västbanan framför allt bidrar till ökad livskraft i regionerna.

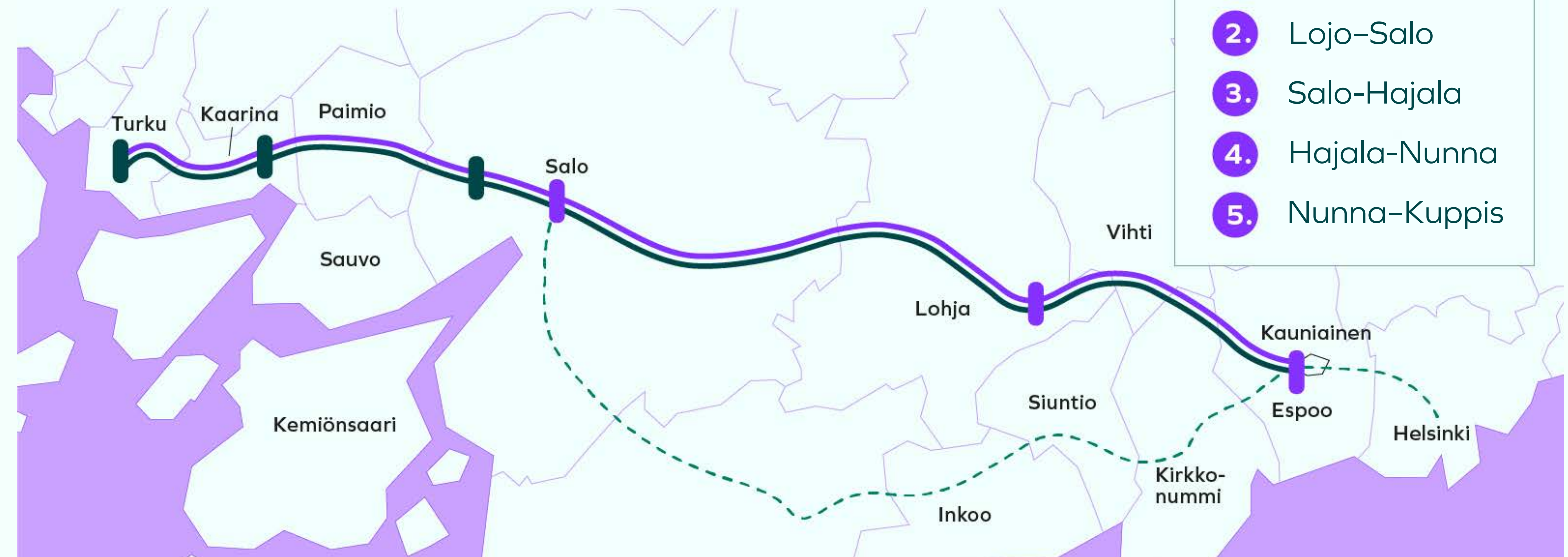
Tillgängligheten förbättras i alla kommuner längs banan när restiderna förkortas och spårtrafiken blir mer tillförlitlig. Den snabba Helsingfors-Åbo-förbindelsen och nya alternativ för närtrafik utvidgar arbets- och serviceområdena. Bättre rörlighet för arbetskraften är en stor samhällsekonomisk fråga. Det är samtidigt också fråga om att förbättra människors livskvalitet.

Bättre tillgänglighet attraherar **arbetstagare och företag till** kommunerna längs banan och vid ändstationerna, vilket gör områdena mer attraktiva **att investera i**. Samtidigt stärker en pålitlig järnvägsförbindelse stabiliteten i områdets investeringsmiljö. Med projektet kommer den ökande befolkningen och utvecklingen av företagslivet att återspeglas i kommunernas ekonomi som ökande samfunds- och inkomstskatter.

När attraktionskraften ökar lockar områdena nya invånare, vilket ökar efterfrågan på och utbudet av tjänster och därigenom stärker områdenas köpkraft. Smidiga förbindelser ökar också möjligheten att använda tjänster i ett större område.

Västbanan förändrar förutsättningarna för markanvändning när värdet på tomter och fastigheter ökar i takt med att stationsområdena blir viktiga knutpunkter. Samtidigt blir det möjligt att bygga helt nya bostadsområden inom projektets influensområde, samtidigt som boendet koncentreras och områdesplaneringen görs mer hållbar.

VÄSTBANAN



När det gäller de omedelbara effekterna är Västbanans **sysselsättningseffekter** betydande både under planerings- och byggfasen. Konsekvenserna uppskattas till cirka 15 000 årsverken.

De tekniska delarna av järnvägsplanerna färdiga – två planer godkända

De sex järnvägsplanerna som Västbanan ansvarar för är färdiga till sina tekniska delar. Transport- och kommunikationsverket Traficom godkänner Västbanans järnvägsplaner. Två av järnvägsplanerna har godkänts: Salo-Hajala i december 2024 och Esbo-Hista i oktober 2025. Sommaren 2025 ställde Traficom ut två järnvägsplaner för sträckan mellan Salo och Åbo (Hajala-Nunna och Nunna-Kuppis). Västbanan har mottagit utlåtanden om båda och förberett svar på dem. Andra järnvägsplaner kommer att föras framåt genom den administrativa processen och planeringsprojektet avslutas när alla järnvägsplaner har vunnit laga kraft.

I augusti 2025 påbörjade Västbanan Ab arbetet med att uppdatera järnvägsplanen Lojo-Salo, som genomförs i enlighet med det beslut som bolagets ägare fattade 2023. Med uppdateringen av planen strävar man efter kostnadsbesparingar genom att införa partier med enkelspår utan att märkbart påverka projektets totala nytta. Uppdateringsarbetet beräknas vara klart sommaren 2027. Det påverkar inte projektets totala tidtabell, eftersom byggandet av sträckan Lojo-Salo ingår i projektets andra byggfas och dess byggplanering kan tidigast påbörjas år 2027.

Västbanan Ab:s planeringsprojekt har finansierats med ägarnas kapitalinvesteringar och genom CEF-stöd från EU-kommissionen. Planeringsprojektet har framskridit enligt tidtabellen och inom budgeten som fastställts för CEF-stödet. Planeringsprojektet slutförs med aktieägarnas ursprungliga finansieringsförbindelser.



Redo för byggfasen

Västbanan är redo att gå in i byggfasen. Byggfasen kan inledas redan under de administrativa processerna för järnvägsplanerna, alltså parallellt med de administrativa processerna. I praktiken innebär övergången till byggfasen att detaljerad byggplanering utförs från 2026 och det egentliga byggandet inleds under år 2027.

När Västbanan blir färdig kommer den att bli en del av det nationella järnvägsnätet. Västbanan har som mål att lämna över ett projekt som har planerats och genomförts högklassigt. Enligt planerna kan projektet lämnas över i sin helhet i mitten av 2030-talet.

Förhandlingar om övergången till byggfasen pågår

Ett preliminärt avtal slöts mellan ägarna till Västbanan Ab om övergången till byggfasen sommaren 2024. Under hösten 2024 inledde aktieägarna förhandlingar om villkoren för övergången till byggfasen och om ett nytt aktieägaravtal. Förhandlingarna avslutades i slutet av oktober 2025, varefter aktieägaravtalet för den första byggfasen skickades vidare för behandling i ägarnas behöriga beslutande organ.

Åbo stad, Esbo stad, Vichtis kommun, Lojo stad och Salo stad, som är kommunala aktieägare i Västbanan Ab, godkände det förhandlade aktieägaravtalet och övergången till den första byggfasen. Kyrkslätt kommun godkände inte aktieägaravtalet. Aktieägarna förhandlar om beslutets



inverkan på den första byggfasen och bolaget går in i den första byggfasen när det aktuella aktieägaravtalet har trätt i kraft.

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS OCH STYRELSENS ÖVERSIKT

Förhandlingarna med aktieägarna avslutades och i hållbarhetsarbetet togs ett tydligt steg framåt

Pekka Ottavainen
Verkställande direktör



Under 2025 avslutades Västbanans förhandlingar med aktieägarna och kommunägarna behandlade aktieägaravtalet i sina fullmäktige. Som bolag tog vi fram material som stödde ägarnas beslutsfattande enligt deras önskade tidtabell och i sådan omfattning att besluten kunde fattas. Själva besluten gick överlag som planerat. Med anledning av Kyrksläotts negativa beslut fortsätter ägarna att utarbeta det nya aktieägaravtalet. I bolaget förbereder vi oss för de kommande stegen i enlighet med resultatet av dessa förhandlingar.

Nyckelmål uppnått

För Västbanan Ab och dess personal uppnåddes årets viktigaste mål i och med beslutsfattandet. Den övergripande känslan av 2025 är en känsla av framgång. Ett stort projekt genomförs steg för steg med uthållighet. Varje medarbetare på Västbanan har bidragit med sin insats och varit engagerade i det gemensamma målet.

Det administrativa arbetet och projektplaneringen har framskridit exemplariskt enligt planerna och hållit Västbanans medarbetare sysselsatta. Lojo-Salos arbete med att uppdatera järnvägsplanen startade och Västbanan publicerade den uppdaterade tidtabellen för byggarbetet. Traficom godkände Västbanans andra järnvägsplan när järnvägsplanen mellan Esbo och Hista godkändes i oktober.

Stark utveckling och aktiv kommunikation

Ledningsgruppens arbete har utvecklats, och den nya projektdirektören har bidragit med sin gedigna och omfattande erfarenhet i projektet. Västbanans kompetens och resurser är precis där de ska vara i detta skede av projektet. När de grundläggande förutsättningarna är på plats är det dags att börja utveckla och stärka bolaget och organisationen inför övergången mot byggstart.

Under 2025 utvecklades även den egna personalens kompetens. Västbanan-teamet har bekantat sig med olika alternativ för projektets genomförandemodell och fört diskussioner med nyckelpersoner från tidigare projekt. Även processerna för informationshantering och upphandlingsförfaranden har förbättrats.

Intressentgrupperna har under hela året varit intresserade av Västbanan-projektet och därigenom även av Västbanan som bolag. Bolagets kontakt med ägarna fördjupades ytterligare under förhandlingarna med aktieägarna. Målet är att utveckla samarbetet med hela ägarkommunen så att alla fortsättningsvis får all nödvändig information i rätt tid och i överenskommen omfattning. På samma sätt utvecklas samarbetet även med andra viktiga intressentgrupper, till exempel Trafikledsverket.



Kari Savolainen
Styrelseordförande

Västbanan-projektet har fått stor medial uppmärksamhet på nationell nivå. Även om en stor del av mediabevakningen fokuserade på projektets politiska beslutsfattande, intresserade sig medierna också för projektets framsteg och de praktiska konsekvenserna för ägarkommunerna- och städerna. Bolaget har kommunicerat aktivt, särskilt i de områden där man är intresserad av hur byggandet kommer att påverka vardagen när det väl startar.

En dubbel väsentlighetsanalys och analysen av intressentgrupper genomfördes som planerat

Under 2025 togs ett tydligt steg framåt ur ett hållbarhetsperspektiv, den genomförda dubbla väsentlighetsanalysen och analysen av intressentgrupperna var viktiga och användbara. Västbanan publicerade även sin nya webbplats om hållbarhet. Baserat på den dubbla väsentlighetsanalysen och analysen av intressentgrupper uppdaterades huvudtemana och datapunkterna med mätare. Även om det inte skett några större förändringar i prioriteringarna är det viktigt att de också baseras på externa intressentgruppers synpunkter.

Med staten som ägare ställs tydliga krav på Västbanan när det gäller hållbarhet, bland annat vad gäller hållbarhetsrapportering. Utifrån den dubbla väsentlighetsanalysen kan även rapporteringen utvecklas, även om CSRD på grund av förändringar i regleringen, som sådan inte avser Västbanan som bolag. När det gäller framtida rapportering kommer Västbanan Ab att uppfylla de krav som staten i egenskap av ägare ställer. Under byggfasen ökar betydelsen av hållbarhetsrapportering, och den dubbla väsentlighetsanalysen samt analysen av intressentgruppen utgör en god grund för den konkreta utvecklingen av processer och verksamhet.

Västbanan vägvisare inom infraprojekt

Västbanan vill som företag vara en föregångare inom infrastruktursektorn. Målet är att utveckla och testa metoder och processer som även andra aktörer senare kan ta i bruk och använda i kommande projekt. När projektet genomförs enligt bolagsmodellen utvecklas nya genomförandemetoder i samarbete med andra aktörer i branschen, vilket gynnar både branschen och hela Finland.

I Finland pågår en reform av banlagen, där nya metoder för att genomföra järnvägsinfrastrukturprojekt behöver beaktas. Modellen med projektbolag kan i beredningen av banlagen leda till att frågor lyfts fram som man tidigare inte har reflekterat över. Lagstiftningen måste också följa med tiden och utvecklas i takt med en föränderlig värld.

Spårvidden är en av de frågor som kommer att behöva avgöras i Finland inom den närmaste tiden. På Västbanan bevakar man läget, engagerar sig i debatten och förbereder åtgärder enligt beslutet. Beslutet om europeisk spårvidd är en stor lösning för utvecklingen av Finlands transportsystem och järnvägsinfrastruktur.

Finlands linjedragning påverkar inte bara rörligheten på många plan, utan även förutsättningarna för konkurrensutsättning och vilka medel som kan användas. Det är intressant att se vilka lösningar som väljs i Finland och hur långt framåt man planerar. Frågan om spårvidd är dock något som kommer att pågå under flera decennier.

När det gäller Västbanan Ab påverkar reformen av banlagen och Finlands ställningstaganden till europeisk spårvidd delvis bolagets verksamhet under de kommande åren. Vi håller oss uppdaterade om utvecklingen och integrerar besluten i Västbanans verksamhet.

Med kraft in i byggfasen

Det viktigaste under det senaste året har varit planeringsfasens utveckling mot den första byggfasen. I enlighet med ägarnas riktlinjer har det också klargjorts att Västbanan på sikt kommer att övergå till att bli en del av statens järnvägsnät.

Under 2026 är målet att Västbanans organisation ska växa och utvecklas i takt med att fokus i arbetet går från planering till byggande. Organisationen under planeringsfasen har gjort ett bra arbete, och övergången till byggfasen kräver fler resurser och en ny typ av kompetens. I takt med att projektet fortskrider växer också antalet deltagare med ett nätverk av entreprenörer och leverantörer. Övergången till den första byggfasen

innebär också att de ekonomiska siffrorna mångdubblas jämfört med planeringsprojektet.

Det intensiva arbetet med att utveckla kostnadseffektiva arbetsmetoder som hanterar risker och beaktar miljöaspekter för projektet, fortsätter även under 2026.



Höjdpunkter år 2025



2. Den nya webbplatsen om hållbarhet sammanställer Västbanans hållbarhetsarbete till en lättläst helhet.



3. Uppdateringen av järnvägsplanen för Lojo-Salo med målet att säkerställa kostnadsbesparingar startade



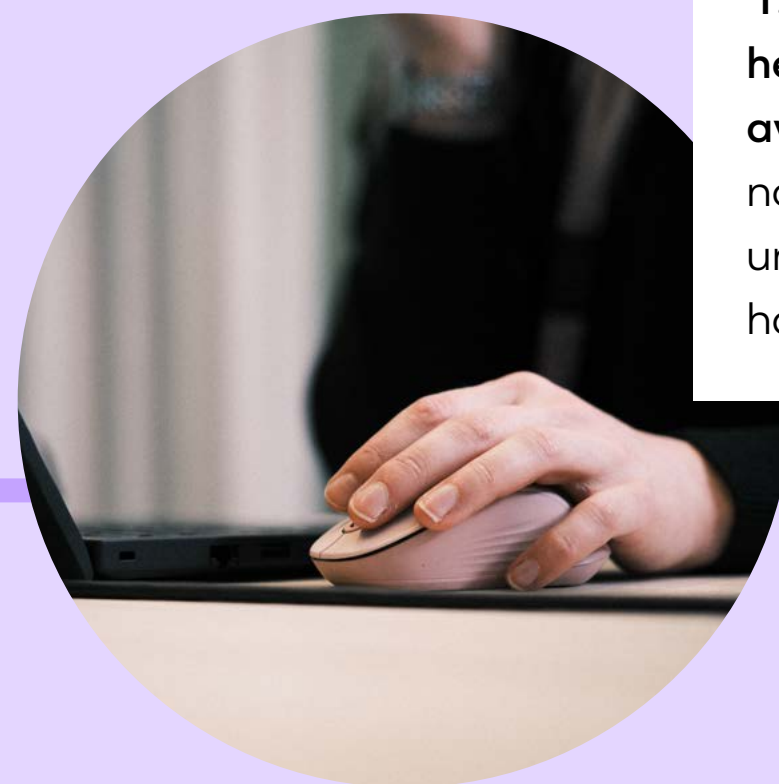
4. Karttjänsten kompletterades med illustrationer och videofilmer för att åskådliggöra hur banan ska se ut längs sträckan



5. Västbanan publicerade en uppdaterad tidtabell för byggarbetet som stöd för aktieägarnas beslutsfattande

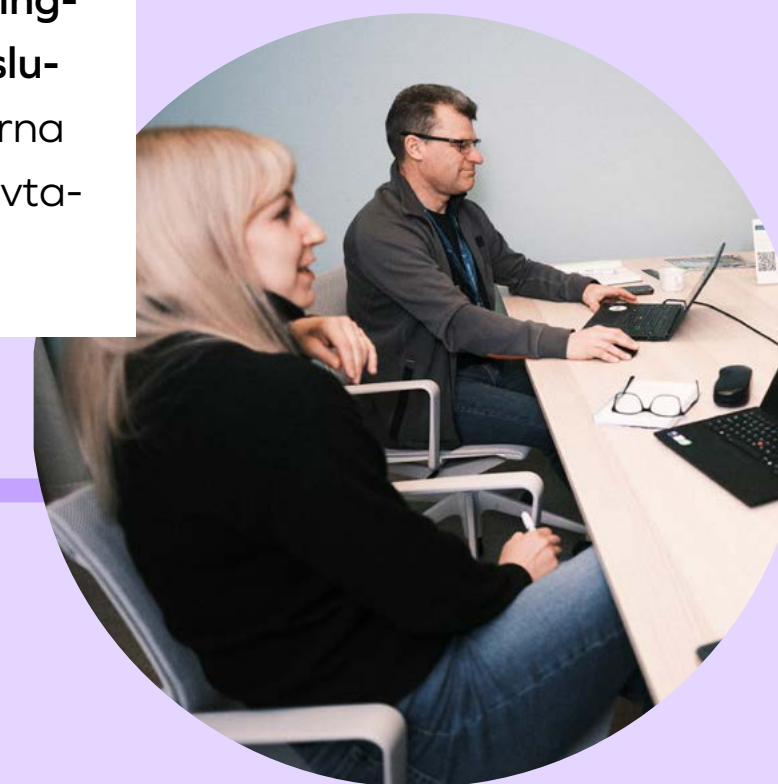


6. När järnvägsplanen mellan Esbo och Hista godkändes i oktober var det Västbanans andra järnvägsplan som fick klartecknen.



1. Den dubbla väsentlighetsanalysen och analysen av intressentgrupper genomfördes under våren som underlag för utvecklingen av hållbarhetsarbetet

7. Västbanans förhandlingar med aktieägarna avslutades och kommunägarna behandlade aktieägaravtalet i sina fullmäktige.



HÅLLBARHETSLEDNING

Västbanan bygger hållbar järnvägsinfrastruktur som gynnar samhället

Alla åtgärder som vidtas inom Västbanan syftar till att hela det fleråriga järnvägsprojektet och den färdiga banan planeras och byggs på ett så hållbart och ansvarsfullt sätt som möjligt, med hänsyn till intressentgrupperna. Banan måste också kunna användas på det sätt som gagnar samhället mest.

Västbanan blickar långt in i framtiden

Västbanans uppgift är att fullgöra alla sina åtaganden och skyldigheter på ett föredömligt sätt. Utöver huvuduppgiften är det också ett viktigt mål att etablera goda rutiner och utveckla nya lösningar för att stödja kommande infrastrukturprojekt. Västbanan blickar redan långt in i framtiden.

Västbanan och dess ägare har förbundit sig till ansvarsfull och etisk verksamhet. De konkreta processerna, verktygen och rapporteringen som stödjer hållbarhet utvecklas på ett målinriktat sätt. Västbanan förutsätter att bolagets avtals- och samarbetspartner förbinder sig till hållbar verksamhet på motsvarande sätt.

Ägarstyrning och referensramen för hållbarhet styr verksamheten

Västbanan följer de hållbarhetsprinciper som bekräftats av styrelsen samt de övriga interna anvisningarna. Västbanans styrelse ansvarar för hållbarheten, och den verkställande direktören ansvarar för interna verksamhetsanvisningar. Risker som förknippas med hållbarhet identifieras och hanteras som en del av helheten.

Utöver den lagstiftning som styr bolagets verksamhet har Västbanan åtagit sig att följa det vid var tid gällande statliga ägarpolitiska principbeslutet. Västbanan har också åtagit sig att respektera Förenta Nationernas (FN) deklaration om de mänskliga rättigheterna, FN:s Global Compact-principer och Internationella arbetsorganisationens (ILO) regler.

Hållbarhetsarbete genom dialog

Målet med Västbanans hållbarhetsarbete är att stödja strategin och ledningen, tillgodose intressentgruppernas förväntningar och säkerställa effektivitet. Innehållet i hållbarhetsarbetet utvecklas utifrån responsen från intressentgrupperna och dialog.

År 2025 genomförde Västbanan en dubbel väsentlighetsanalys och en analys av intressentgrupperna. Mer om resultaten av de analyser som genomförts för att stödja utvecklingen av hållbarhetsarbetet finns att läsa på sidorna 11–15.

I främjandet av hållbarhet är val av rätta och fungerande mätare och uppföljning av framstegen viktiga. På detta sätt säkerställer man uppdaterad information inte bara för intressentgrupperna utan också till stöd för ledarskapet. Mer detaljerad information om Västbanans mål och mätare finns på sidan 16 och på sidorna 28–32.

Rapporteringen tar hänsyn till Västbanans särdrag

Varje år publicerar bolaget en hållbarhetsrapport. Hållbarhetsrapporteringen utvecklas enligt en separat plan i den riktning som förutsätts av EU:s hållbarhetsrapportering (CSRD) och enligt riktlinjerna för statens ägarstyrning. Som en del av utvecklingsarbetet förbereds även ett eventuellt bestyrkande av hållbarhetsrapporteringen. Västbanans särdrag som genomförare av ett stort infrastrukturprojekt beaktas i rapporteringen.

Grunden för framtida rapportering kommer att baseras på resultaten av den dubbla väsentlighetsanalys som genomfördes 2025. Den dubbla väsentlighetsanalysen uppdateras när själva byggfasen inleds. Det första hållbarhetsrapporten som tar hänsyn till CSRD-kraven för år 2027 planeras att publiceras i början av 2028.

Västbanan följer Europeiska unionens projekt Omnibus inverkan på framtida rapporteringskrav. De frågor som har identifierats som centrala för bolagets hållbarhet utvecklas oberoende av rapporteringskraven, i enlighet med ägarstyrningens riktlinjer, intressentgruppernas synpunkter och Västbanans behov.

Fokusområden för Västbanans hållbarhetsarbete

I enlighet med hållbarhetsprinciperna fokuserar Västbanans hållbarhetsarbete på etiskt, ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvar. De viktigaste temana och konsekvenserna av olika delområden beror på projektfasen. I planeringen skapas en hållbar grund, och under bygg- och driftsfaserna infrias löftena om ett projekt som genomförts enligt hållbarhetsriktlinjerna. Mer detaljerad information om Västbanans hållbarhetsarbete inom olika delområden finns på sidan 19 och framåt.

CASE

Planeringen av Finlands mest hållbara infrastrukturprojekt pågår

Västbanan är mycket mer än ett järnvägsprojekt. Västbanan förbättrar Finlands infrastruktur och banar väg för framtidens hållbara byggande, säger Västbanans projektledare Raimo Kaunismäki.

Västbanan planeras och genomförs av erfarna experter, vars insatser säkerställer att projektet genomförs effektivt och enligt planerna.

Raimo Kaunismäki är projektledare för Västbanan och han har under hela sin 30-åriga karriär haft ledande befattningar inom olika projekt. Kaunismäki har lett stora och krävande projekt, såsom exempelvis Esbos Länsimetro.

Kaunismäki har arbetat på Västbanan sedan april 2025. Förutom att projektet är extremt intressant på grund av dess komplexitet och betydelse, har många saker också överraskat den erfarna aktören.

”Den administrativa processen i Västbanans planering är komplex och består av flera steg. Processen är dock helt avgörande för järnvägsplanernas kvalitet, eftersom den säkerställer ett säkert och hållbart slutresultat för projektet,” förklarar Kaunismäki.

Principerna för hållbarhet styr verksamheten från början till slut

Hållbarhetskraven har beaktats i hela Västbanans verksamhet, från processledning och planering till personalstyrning.

”Jag är väldigt stolt över Västbanans hållbarhetsarbete. Projektets alla faser tar omfattande hänsyn till olika intressentgruppers perspektiv och naturvärden, och projektarbetet är mycket transparent”, konstaterar Kaunismäki.

Cirkulär ekonomi har i hög grad beaktats i projektet, och i genomförandet strävar man till exempel efter massbalans, vilket innebär att överskottsmassor i möjligaste mån utnyttjas inom projektet.

Att beakta hållbarheten i Västbanans planering och byggande bidrar till att järnvägen får lång livslängd och även kan möta framtida behov. Västbanan är en del av TEN-T-nätets stomnätsskorridor mellan Skandinavien och Medelhavsområdet. Syftet med TEN-T-nätet är att främja en smidig och sömlös rörlighet för människor och varor i Europa.

Kaunismäki hoppas att Västbanan i framtiden ska ses som ett framgångsrikt och säkert projekt som bidragit till ett hållbart byggande i Finland.

”Västbanan bör inte bara betraktas som ett järnvägsprojekt, utan som ett förstklassigt finskt infrastrukturprojekt. Västbanan förbättrar inte bara avsevärt banförbindelserna utan även den övriga infrastrukturen i södra Finland, till exempel genom byggandet av broar och tunnlar. Västbanans främsta uppdrag är att erbjuda användarna möjlighet till smidiga resor, och jag är övertygad om att det kommer att lyckas mycket väl”.

Västbanan påskyndar regionernas utveckling

Västbanans värde handlar inte bara om snabba resor, utan banan har en bredare samhällsbetydelse. Västbanan är ett viktigt sätt att förbättra närtrafiken och ge kommuner och städer möjlighet att växa och attrahera invånare.

”Även de lugnare orterna kan komma att livas upp när Västbanan möjliggör smidiga resor till närliggande kommuner och tätare bebyggelse växer upp runt stationerna”, förutser Kaunismäki

I Västbanan mäts till exempel koldioxidavtrycket för projektets livslängd, något som även kommuner och städer är mycket intresserade av. De mätare som används i projektet på ett mångsidigt sätt gör det möjligt att hålla sig till planerna och därigenom också verifiera ett hållbart agerande.

”Alla kommuner som är delägare i Västbanan är mycket intresserade av frågor som rör järnvägen, och infrastrukturen för projektets hållbarhet utvecklas gemensamt. Konkreta beslut som rör till exempel cirkulär ekonomi, transporter och utsläpp kan i hög grad påverka järnvägens hållbarhet, och för att kunna utvärdera resultaten finns bra mätverktyg tillgängliga”, tillägger Kaunismäki.

Raimo Kaunismäki
Projektledare



EN DUBBEL VÄSENTLIGHETSANALYS

Ramarna för framtida hållbarhetsarbete

Ett av de viktiga målen för att utveckla hållbarheten för 2025 var att genomföra en dubbel väsentlighetsanalys. Den genomfördes under våren i samarbete med externa experter. I den dubbla väsentlighetsanalysen användes den analys av intressentgrupper som genomförts samtidigt.

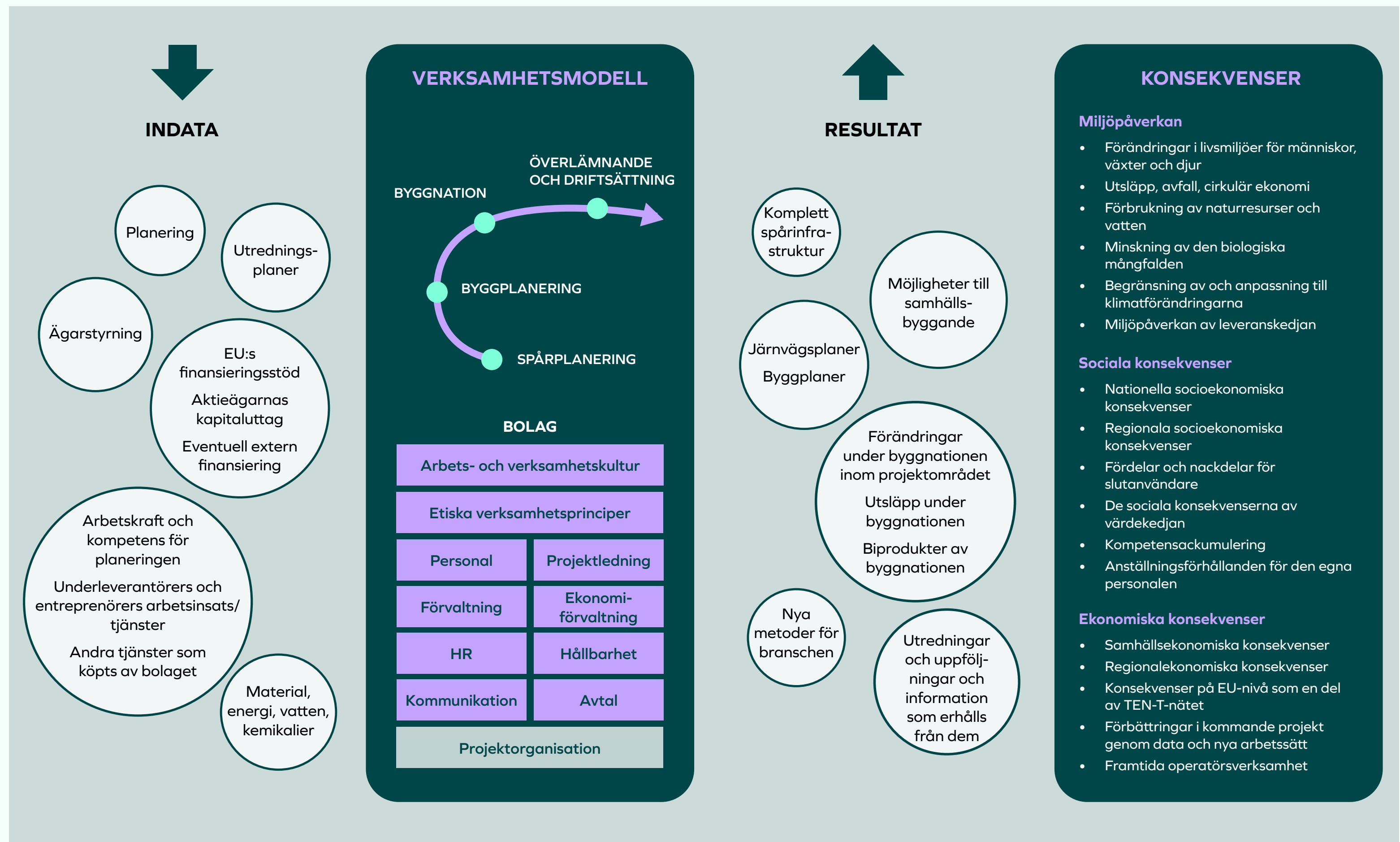
Väsentlighetsbedömningen stödjer hållbarhetsledning

Den dubbla väsentlighetsanalysen genomfördes i fem faser. Hela personalen på Västbanan deltog aktivt i workshopparna för den dubbla väsentlighetsanalysen och bidrog på ett viktigt sätt till identifieringen och bedömningen av teman.

Bedömningen inleddes med en kartläggningsfas, där man gick igenom Västbanans strategi, utgångsläge och befintliga analyser av banans påverkan, risker, möjligheter och intressentgruppernas synpunkter. Dessutom beskrevs värdekedjan och affärsmodellen.

I andra fasen identifierades potentiellt väsentliga hållbarhetsfrågor, där Västbanan påverkar miljön och samhället eller som innebär affärsrisker eller möjligheter för Västbanan. Externa experter genomförde en noggrann bedömning av de hållbarhetsteman som identifierats som väsentliga. I bedömningen analyserades Västbanans påverkan samt de risker och möjligheter som dessa medför.

Västbanans egna experter identifierade och bedömde påverkan av de hållbarhetsfrågor som bedömts som väsentliga för Västbanan. Resultaten



av bedömningen presenterades, de kompletterades utifrån nyckelpersonernas synpunkter och slutfördes i en valideringsworkshop.

Som slutresultatet av den dubbla väsentlighetsanalysen definierades Västbanans väsentliga påverkan, risker och möjligheter samt de hållbarhetsteman som ska rapporteras. Resultaten hjälper till med rapporteringen och utvecklingen av Västbanan, men framför allt stödjer analysen beaktande av hållbarhetsfrågor i strategin, det dagliga arbetet och insamlingen av data.

bra att notera att Västbanan fortfarande befinner sig i planeringsfasen, och därför bedömdes flera teman ännu som icke väsentliga. I takt med att projektet fortskrider ökar dock temanans betydelse för byggfasen och bedömningen kommer att uppdateras i början av själva byggarbetet.

Beskrivningen av värdekedjan belyser verksamhetens helhet

Utifrån väsentlighetsbedömningen genomfördes en beskrivning av Västbanans värdekedja (s. 11). Syftet med beskrivningen är att ge en helhetsbild av Västbanans verksamhet.

till Västbanans verksamhet, exempelvis från projektets tidigare faser, från ägare eller genom upphandlingar för planering och byggnation. Verksamhetsmodellen beskriver Västbanans verksamhet och bolagets livscykel från järnvägsplanering till överlämnandet av den färdiga banförbindelsen. I modellen presenteras de uppgifter som utförs i Västbanan Ab för att stödja projektorganisationen.

Resultaten av värdekedjan är sådant som uppstår som en följd av Västbanans verksamhet: planer och färdig infrastruktur, påverkan under byggtiden,

MILJÖSTANDARDER OCH TEMAN	ESRS E 1: Klimatförändringar <ul style="list-style-type: none"> Anpassning till klimatförändringarna Begränsning av klimatförändringarna Energi 	ESRS E3: Vattenresurser och havets naturresurser <ul style="list-style-type: none"> Vattentäkt 	ESRS E4: Biologisk mångfald och ekosystem <ul style="list-style-type: none"> Minskning av den biologiska mångfalden Andra faktorer som bidrar till minskning av den biologiska mångfalden Påverkan på artstatus Påverkan på ekosystemens omfattning och utrymme Påverkan på ekosystemtjänster och systemberoenden 	ESRS E5: Cirkulär ekonomi <ul style="list-style-type: none"> Resursinflöden Resursutflöden relaterade till produkter och tjänster Avfall
SOCIALA STANDARDER OCH TEMAN	ESRS S 1: Den egna arbetskraften <ul style="list-style-type: none"> Sysselsättningsstabilitet för den egna arbetskraften Balansen mellan arbete och privatliv för den egna arbetskraften Hälsa och säkerhet för den egna arbetskraften Utbildning och kompetensutveckling för den egna arbetskraften 	ESRS S2: Värdekedjans arbetstagare <ul style="list-style-type: none"> Hälsa och säkerhet för arbetstagarna i värdekedjan 		
STANDARDER OCH ÄMNET FÖR ADMINISTRATIVT ANSVAR	ESRS G 1: Bedrivande av affärsverksamhet <ul style="list-style-type: none"> Företagskultur (Etisk affärsverksamhet) Förebyggande och upptäckt av korrup-tion och mutor Korruption och mutor 			

utsläpp och biprodukter, möjliggörande av samhällsstruktur, nya branschförfaranden och forskningsdata.

Påverkan av Västbanans verksamhet delas upp i miljömässiga, sociala och ekonomiska effekter.

Miljöaspekterna betonades när påverkan, risker och möjligheter analyserades

I den dubbla väsentlighetsanalysen framhövdes många teman inom miljöansvar både vad gäller påverkan och ekonomi. Övergången till byggfasen innebär dock betydande förändringar gällande påverkan, risker och möjligheter vad gäller miljöansvaret.

Inom miljöansvaret framträdde följande centrala teman: anpassning till klimatförändringar, klimatåtgärder och energifrågor. Vattenresurser identifierades också som ett viktigt ämne, särskilt under byggfasen. Minskning av biologisk mångfald, påverkan på arters status, ekosystemets omfattning och ekosystemtjänster betonades också som viktiga frågor. När det gäller cirkulär ekonomi identifierades inflöden av resurser, utflöden kopplade till produkter och tjänster samt avfallsfrågor som väsentliga.

Miljön är en av de centrala intressentgrupperna som berörs. I dialogen med intressentgrupper strävar Västbanan efter att lyssna på representanter för naturen, till exempel miljöorganisationer eller andra experter på miljöfrågor.

Hela värdekedjan i fokus inom socialt ansvar

Väsentliga frågor inom socialt ansvar rör den egna arbetskraften och omfattar bland annat anställningstrygghet, balans mellan arbete och fritid, hälsa och säkerhet samt utbildning och kompetensutveckling. Arbetstagarnas hälsa och säkerhet i värdekedjan identifierades också som ett viktigt tema.

Vid övergången till byggfasen ökar effekterna i värdekedjan avsevärt, och fler teman kommer att framträda som viktiga. Frågorna gäller i synnerhet

säkerställandet av hållbarhet och arbetsförhållanden i underleverantörskedjor.

Även påverkan på samhällen, såsom risker och möjligheter kopplade till markanvändning och samhällssäkerhet, kommer att bedömas på nytt när byggfasen inleds. De är centrala teman både för intressentgrupperna och för att projektet ska kunna genomföras smidigt.

God förvaltningsred omfattar också partnernas verksamhet

Västbanan har från projektets start arbetat med att utveckla processer och rutiner för god förvaltning.

När det gäller administrativt ansvar framträdde i den dubbla väsentlighetsanalysen de allmänna frågorna kopplade till företagskultur och etisk verksamhet samt riktlinjer och konkreta åtgärder för att motverka korrupktion och mutor. Exempelvis främjar visselblåsar-kanalen, som Västbanan redan har infört, god styrning och transparens i verksamheten.

Dessutom lyftes relationerna till varu- och tjänsteleverantörer fram som betydande. Västbanan förutsätter att bolagets avtals- och samarbets-



partner förbinder sig till hållbar verksamhet. Järnvägsprojekten omfattar ett brett spektrum av partnerskap och underleverantörskedjor, vars ansvar återspeglas i projektets genomförande, risker och övergripande acceptans.

ANALYS AV INTRESSENTGRUPP

Intressentgrupperna önskar tydlig kommunikation och dialog med lokalsamhället

Västbanan kartlade med hjälp av en extern partner, sina intressentgruppers åsikter och förväntningar genom intervjuer och en enkät. Analysen genomfördes i mars–april 2025 och respondenterna uppgick till cirka 1 300. Gruppen av respondenter delades in i privatpersoner, invånare i projektområdet, markägare och företrädare för andra intressentgrupper.

Analys av intressentgrupp utförs regelbundet

Resultaten från analysen av intressentgruppen används för att utveckla arbetet med intressentgrupperna, särskilt med tanke på den kommande byggfasen. Sammanställningen av analysens resultat fungerade också som en viktig källa vid expertbedömningen av viktiga teman och vid valideringen av resultaten från den dubbla väsentlighetsanalysen.

Analysen är avsedd att upprepas årligen, vilket gör det möjligt att se hur intressentgruppernas åsikter utvecklats och vilka resultat Västbanan uppnått med sina egna åtgärder.

Syftet med projektet är inte klart för alla intressentgrupper

Resultaten av analysen av intressentgrupper visar att projektet och dess syfte inte är helt tydligt för många intressentgrupper. I intressentgruppernas uppfattningar blandas förståeligt nog Västbanan Ab som bolag ihop med projektet Västbanan och den diskussion som förs kring det.

I svaren i från analysen av intressentgrupper framträder en kritisk eller skeptisk inställning till projektet. Även om projektet har ett starkt stöd hos vissa, visar svaren på en brist på förtroende, särskilt bland markägare och

invånare. Projektet ifrågasätts, det möts med kritik och man ser inga självklara skäl som motiverar det.

När man utvärderar forskningsresultaten är det viktigt att notera att respondentgruppen "markägare" i analysen av intressentgruppen består av markägare som tidigare har haft kontakt med Västbanan i samband med utmanande situationer. Det finns flera hundra markägare i projektområdet och 87 markägare deltog i undersökningen.

Intressentgrupperna efterfrågar öppen kommunikation och tydliga motiveringar

Västbanan har informerat flitigt om planeringsprojektets framsteg och haft aktiv kontakt med intressentgrupper på flera olika nivåer. Trots detta anser inte alla respondenter att öppen kommunikation och information om projektet sker på bästa möjliga sätt. De lokala invånarna efterfrågar mer information både om projektets framsteg och om projektet i allmänhet.

Många ifrågasätter projektets nytta i förhållande till kostnaderna, och särskilt med tanke på den nuvarande ekonomiska situationen upplevs projektet av många som dyrt.

“Västbanans mål är att svara på intressentgruppernas behov genom att tillhandahålla ännu mer aktiv information i framtiden om projektets fördelar och motiveringar.”

Medias inställning till bolaget och projektet är positiv eller neutral, och leverantörer och samarbetspartners bedömer överlag både projektet och Västbanan AB positivt.

Fokus på kommunikation och samarbete med intressentgrupper

Baserat på resultaten från analysen av intressentgrupper är Västbanans mål att möta intressentgruppernas behov genom att framöver ge ännu mer aktiv information om projektets fördelar och motiveringar. De grundläggande orsakerna till att projektet inleddes lyfts fram tydligare.

Målet är att ge så uppdaterad information som möjligt om hur projektet fortskrider, via kanaler och metoder som når olika intressentgrupper, särskilt de som bor i projektområdet. Mängden saklig information utökas och resurserna för kommunikationen förstärks. Meddelanden och undersökningar besvaras alltid omgående.

Representanter för Västbanan rör sig också aktivt ute i verksamhetsområdet och för samtal med lokala intressentgrupper. Även underleverantörers och andra partners kommunikationsberedskap förbättras, och det säkerställs att de följer de gemensamt överenskomna riktlinjerna för kommunikation och intressentarbete.

Den aktiva utvecklingen av medietarbetet kommer att fortsätta. I synnerhet innebär upprätthållandet av en effektiv medierelation att man tillhandahåller lättillgänglig, intressant och aktuell information om projektets framsteg och fördelar till olika målgrupper. Även personerna bakom projektet lyfts fram.

Kommunikations- och hållbarhetsdirektörens har ordet

Det är vår uppgift att fylla det tomrum som finns i kommunikationen

Den enkät som vi genomförde våren 2025 bland intressentgrupperna gav ett tydligt budskap: kommunikationen behöver utökas och förbättras. Vi på Västbanan är redo att svara på uppmaningen och utveckla vår egen kommunikation för att bättre betjäna våra intressentgrupper.

Redan 2025 lyckades vi förbättra några grundläggande saker: svarstiden på respons och frågor blev betydligt kortare och nya illustrationsbilder och -videor i vår karttjänst konkretiserar hur den nya banan skulle se ut i landskapet. Vi har även förbättrat kommunikationen till markägare om de kommande markarbetena, och effekterna av detta arbete blir tydliga i takt med att byggandet närmar sig.

Men det största arbetet har vi framför oss. Övergången för Västbanan från planeringsfasen till byggfasen har tagit lång tid, och förseningen har också skapat ett kommunikationsvakuum. Det har inte längre funnits något att rapportera om planeringsprojektet, och kommunikationen kring byggandet har ännu inte påbörjats. Grundläggande information om själva projektet och dess genomförande har inte lyfts fram. Detta vakuum kan bara fyllas av oss.

Västbanan kan motiveras med flera fördelar för samhället, men som lätt kan kännas avlägsna för invånarna i projektområdet. Vi får dock inte glömma att spåret främst byggs för dess framtida användare. Själva infrastrukturen är inte ett mål i sig, utan det viktiga är vad den gör för människor.



Vår uppgift framöver är att tydligare redogöra för varför Västbanan byggs, vilken påverkan den medför, hur och var arbetet kommer att fortgå och vilken påverkan själva byggarbetet medför.

Kommunikation är som bekant ett maraton, och varken uppfattningar eller resultat från intressentundersökningar förändras över en natt. Vi är dock förberedda på ett uthålligt och framtidsorienterat arbete även när det gäller kommunikation.

Mikko Hämeenniemi
Kommunikations- och hållbarhetschef



HÅLLBARHETSMÅL

Målen uppnåddes nästan som planerat

Bolagsstyrelsen uppdaterar och godkänner Västbanans hållbarhetsmål och -mätare i enlighet med sin årsplan. Målen och mätarna täcker de hållbarhetsområden som definierats som väsentliga, och styrelsen utvärderar och följer regelbundet hur de uppfylls.

Hållbarhetsmål utvecklas med projektet

Målen och -mätarna för hållbarhet uppdateras årligen, och det långsiktiga utvecklingsarbetet inom hållbarhet fortsätter genom hela projektet. När det gäller hållbarhetsmätarna för 2025 bör det beaktas att när mätarna fastställdes hade ännu inget beslut fattats om att gå vidare till byggfasen, men ett sådant beslut förväntades under 2025. Dessutom hade man, med undantag för järnvägsplanen för Lojo–Salö, under spårplaneringsfasen gått vidare till de administrativa godkännandeprocesserna.

Hållbarhetsmätarna för 2025 fokuserade på utvecklingen av bolagets allmänna verksamhet och hållbarhet, såsom genomförande av dubbel väsentlighetsanalys och analys av intressentgrupper, det administrativa främjandet av järnvägsplanerna samt spårplanering för sträckan Lojo–Salö.

Hållbarhetsmålen uppfylldes nästan som planerat och den enda betydande avvikelserna var relaterad till olycksfallsfrekvensen i arbetet. Under året inträffade en arbetsolycka som ledde till sjukfrånvaro, men eftersom det totala antalet arbetstimmar ute i fält var lågt, steg olycksfrekvensen över målet.

Dessutom blev genomförandet av mätarna kopplade till uppdateringen av spårplanen för Lojo–Salö ofullständigt, eftersom uppdateringsarbetet först påbörjades i början av hösten och resultaten därför inte var tillgängliga under 2025. På samma sätt påverkade förseningen i övergången till byggfasen delvis uppfyllandet av hållbarhetsmätarna för 2025.

Uppdaterade mätarna för 2026

När man går över till byggfasen behövs nya databaserade hållbarhetsmätare med tillhörande datapunkter. Västbanan strävar efter ett datadrivet hållbarhetssystem samt en effektiv process för datainsamling. Mätare görs tydligare och säkerställer bättre datakvalitet och effektivare utnyttjande. Mätarna ska mäta de verkliga och väsentliga aspekterna.

Hållbarhetsmätarna för 2026 fastställs i Västbanan Ab:s styrelse i början av 2026. Mätarna kommer att utvecklas baserat på resultaten från den dubbla väsentlighetsanalysen och de uppdaterade prioriteringsområdena. Eftersom Västbanan ändå inte påbörjar själva byggandet under 2026, fokuserar mätarna fortfarande på den övergripande utvecklingen av Västbanans hållbarhet samt på att beskriva och utveckla de teman som definierats som väsentliga i den dubbla väsentlighetsanalysen. Hållbarhetsmätarna för 2026 kommer att publiceras på Västbanans webbplats.

FÄRDPLAN FÖR HÅLLBARHET

Det finns två utvecklingsprogram i den uppdaterade färdplanen

På lång sikt fokuserar Västbanans hållbarhetsarbete på att stödja strategi och ledning, utveckla väsentligt hållbarhetsinnehåll samt uppfylla krav gällande regulatorn och intressentgrupper. Intressentarbetet är en integrerad del av färdplanen för hållbarhet. Det är möjligt att fördjupa hållbarhetsteman genom dialoger med intressentgrupperna.

Färdplanen för hållbarhet uppdaterades

Västbanan Ab:s allmänna mål för hållbarhet är kopplade till en kontinuerlig utveckling och tydliggörande av hållbarhetens innehåll, mål och mätverktyg samt till en praktisk utveckling av rapporteringen.

Färdplanen för hållbarhet uppdaterades 2025 baserat på resultaten av den dubbla väsentlighetsanalysen. Baserat på resultaten av den dubbla väsentlighetsanalysen uppdaterades hållbarhetsprioriteringarna och planen för att återspegla resultaten och intressentgruppernas förväntningar. Därutöver upprättades en definition och beskrivning av värdekedjan. Baserat på den dubbla väsentlighetsanalysen definierades även de datapunkter som kommer att följas upp och rapporteras under byggfasen. Resultaten från den dubbla väsentlighetsanalysen kommer också att fungera som grund för att uppdatera hållbarhetsprinciperna under 2026.

Färdplanen anger tidpunkterna för upprättandet av hållbarhetsmätare för kommande år samt för publicering av hållbarhetsrapporter. Västbanan

planerar att ta fram den första rapporten enligt CSRD för 2027, dvs våren 2028. Västbanan följer emellertid statens riktlinjer för ägarstyrning när det gäller rapporteringskrav.


Enligt färdplanen kommer den dubbla väsentlighetsanalysen att uppdateras i samband med att själva byggandet påbörjas, det vill säga enligt den nuvarande tidsplanen år 2027. Uppdateringen kommer att precisera Västbanans centrala hållbarhetsteman och de datapunkter som ska följas baserat på byggplaneringen.

Utvecklingsprogram baseras på dubbel väsentlighetsanalys

Två separata utvecklingsprogram lades till i färdplanen för hållbarhet. Båda utvecklingsprogrammen ingår i en större helhet, men genom att hantera dem separat kan de utvalda temana utvecklas snabbare.

Det första utvecklingsprogrammet fokuserar på de väsentliga frågor som identifierades i den dubbla väsentlighetsanalysen 2025. Viktiga teman gällande miljöansvar i utvecklingsprogrammet, utöver klimatet och biologisk mångfald, är att ha en öppen dialog med naturorganisationer, myndigheter och lokala invånare. Socialt ansvar omfattar, förutom den egna arbetskraften, även lokal informationspridning och utveckling av arbetet med intressentgrupper. Ekonomiskt ansvar fokuserar projektets ekonomi, företagskultur och samt bekämpning av korruption och mutor i hela värdekedjan.

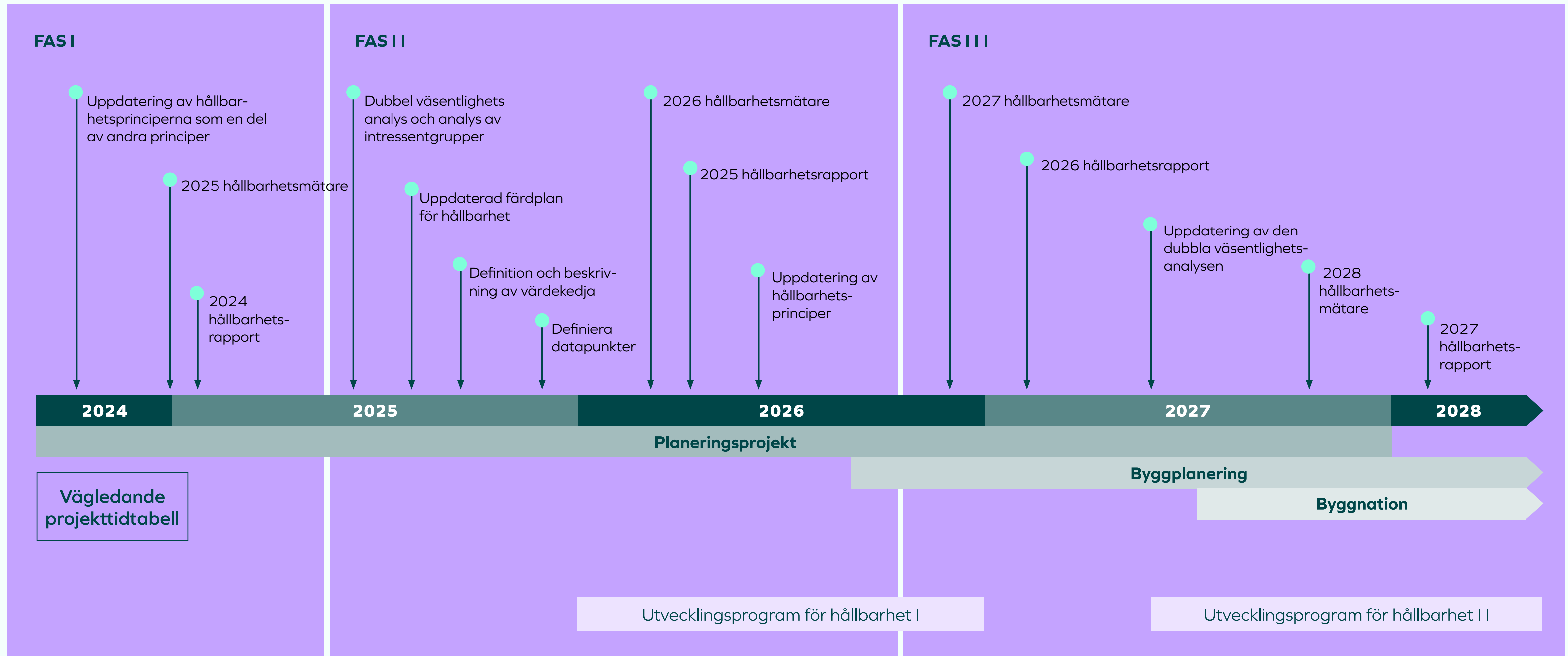
Det andra utvecklingsprogrammet kommer att fokusera på de teman som behandlas vid uppdateringen av den dubbla väsentlighetsanalysen i samband med byggstarten. Utvecklingsprogrammets mål och konkreta åtgär-



“Byggfasen skiljer sig från tidigare faser, vilket också medför att teman och deras prioriteringar förändras jämfört med planeringsfasen.”

der preciseras när projektet går vidare till byggfasen. Byggfasen skiljer sig från tidigare faser, vilket också medför att teman och deras prioriteringar förändras jämfört med planeringsfasen.

Färdplan för hållbarhetsutveckling



ETISKT ANSVAR

Ansvarsfullt beslutsfattande och upphandling

I den dubbla väsentlighetsanalysen identifierades inom etiskt ansvar följande centrala teman: företagskultur och etiskt företagande, förebyggande av korruption och mutor samt relationer till leverantörer av varor och tjänster.

Etiskt hållbart agerande och god styrning är centrala aspekter av ansvarstagande genom hela projektets gång, från planering till genomförande. Det är viktigt att processerna är välfungerande och att principer och riktlinjer är tydligt definierade.

Hållbar och ansvarfull verksamhet bygger på etiska verksamhetsprinciper

Västbanan Abs etiska verksamhetsprinciper utgör grunden för ansvarstagande verksamhet och en god arbetsgemenskap. Etik- och uppförandekoden gäller för alla aktiviteter och styr styrelsens, verksamhetsledningens och personalens handlingar och beslut.

I Västbanans etiska verksamhetsprinciper anges bland annat hur samarbetet ska ske inom Västbanans personal samt med externa intressentgrupper, hur intressekonflikter ska undvikas, hur företagets tillgångar ska

skyddas och användas, samt riktlinjer för gåvor, donationer, kommunikation och ekonomisk rapportering.

Personer i bolagets ledning och personal är skyldiga att följa de etiska verksamhetsprinciperna. Avtals- och samarbetspartners förväntas också följa de etiska principerna och agera ansvarsfullt.

Öppenhet och transparens centrala principer

Öppen och transparent etiskt godkänd verksamhet är grunden för interaktion mellan intressentgrupper. Betydelsen av Västbanans etiska verksamhetsprinciper, hållbarhetsarbete och interna upphandlingsanvisningar betonas i samarbetet med avtalsparter, myndigheter och andra intressentgrupper. Upprättandet av järnvägsplaner och de tillhörande inspektionerna, utredningarna och undersökningarna erhålls som köpta tjänster. Under järnvägens planeringsfas sysselsätter projektet hundratals experter inom olika områden, planerare, entreprenörer och andra aktörer. Ansvarsfulla upphandlingar och bekämpning av den grå ekonomin betonas när man hanterar ett komplext nätverk av partner och underleverantörer.

Västbanan bekämpar den grå ekonomin

Västbanan accepterar inte grå ekonomi och beaktar EU:s och FN:s sanktionskrav vid upphandlingen, upphandlingsavtalen och valen av partner. Västbanan använder sig av ett rapporteringsverktyg där man kan konfidentiellt anmäla observerade eller misstänkta oegentligheter eller osaklig verksamhet.

Västbanans upphandlingar styrs av försörjningslagen. Upphandling sker

i företagets bästa intresse på det ekonomiskt mest fördelaktiga sättet. Vid upphandlingen går man igenom alla relevanta kvalitets- och riskaspekter och följer konkurrenslagstiftningen och övriga bestämmelser om upphandling. I enlighet med lagens krav konkurrensutsätter Västbanan alla upphandlingar som överskrider tröskelvärdet enligt EU:s försörjningslag.



EKONOMISKT ANSVAR

Ett stort projekt kräver gedigen ekonomisk expertis

I den dubbla väsentlighetsanalysen behandlades ekonomiskt ansvar utifrån de ekonomiska effekter som uppstår från risker och möjligheter. Riktlinjer och åtgärder för ansvarsfull upphandling samt bekämpning av korruption och mutor utgör också en viktig del av ekonomiskt ansvarstagande.

Högkvalitativ och noggrann ekonomisk planering och uppföljning är ryggraden i projektet i dess alla skeden. Ur ett ekonomiskt ansvarsperspektiv handlar det främst om kostnadseffektiviteten vid planering och uppgiftsplaner, att hålla sig inom finansieringsramarna och att säkerställa tillförlitliga kostnadskalkyler.

Systematisk kostnadshantering

I byggfasen betonas vikten av korrekt dimensionering och kostnadshantering i rätt tid. Betydande kostnader börjar ackumuleras när byggnationen inletts. Med bra planering och högkvalitativ projektledning säkerställer man ett smidigt byggarbete, att tidtabellen hålls och att kostnadskalkylen inte överskrids. Västbanan Ab:s planeringsfas har finansierats med ägar-

nas kapitalinvesteringar och genom CEF-stöd från EU-kommissionen. De totala kostnaderna för planeringsprojektet har hållit budgeten och planeringsprojektet kan genomföras inom ramen för aktieägarnas ursprungliga finansieringsåtaganden. Kostnaderna, reserverna, prognoserna och likviditeten följs upp aktivt och rapporteras till styrelsen varje månad.

De totala kostnaderna för år 2025 uppgick till 5,7 miljoner euro. Största delen av kostnaderna aktiverades i balansräkningen. Räkenskapsperiodens förlust blev 838 000 euro.

Ekonomiskt värde genom upphandlingar

Under planeringsfasen genererar Västbanan-projektet ekonomiskt värde för samhället i synnerhet genom upphandling men även indirekt genom löner och skatter. Enligt regionalekonomisk modellering kanaliseras tjänst- och upphandlingen under planeringsfasen främst till byggtekniska tjänster och samhällsplanering.

Den beräknade totala effekten av förvärven under hela planeringsprojektet på löner och personalbikostnader är 25,5 miljoner euro och på inkomst- och samfundsskatter 1,6 miljoner euro. Under 2025 är motsvarande effekter 1,0 miljoner euro och 0,1 miljoner euro. Bolagets skatteavtryck under 2025 bestod av förskotts innehållningar, skatternas andel av de lagstadgade pensions- och arbetslöshetsförsäkringsavgifterna samt av de sociala avgifterna, sammanlagt 0,8 miljoner euro.

Två projekt som överskrider tröskelvärde 2025

Under 2025 gjordes förvärv upp till ett värde på totalt 5,3 miljoner euro (38 stycken). Två upphandlingar överskred EU:s tröskelvärden under

2025. Dessa godkändes av styrelsen i enlighet med den fastställda processen.

Under år 2025 hade bolaget sammanlagt 13 upphandlingar till ett värde över 60 000 euro, men de överskred inte EU-tröskelvärde. Det totala värdet av upphandlingarna var 1,9 miljoner euro.

Fem upphandlingar genomfördes genom att begära anbud från minst tre leverantörer. Dessa upphandlingar stod för 26 % av det totala upphandlingsvärdet. De övriga upphandlingarna konkurrerades inte, eftersom man redan tidigare hade förbundit sig till dem och avtalen förlängdes.

Upphandlingarnas hållbarhet utvecklas systematiskt

År 2025 upprättades hållbarhetsanvisningar för leverantörerna, som varje leverantör måste följa. Anvisningarna infördes som en del av företagets upphandlingsavtalsprocess. Allmänna avtalsvillkor och mallar uppdaterades också i enlighet med hållbarhetskraven. Västbanan förutsätter att leverantörer följer principer för etiskt företagande, socialt ansvar, arbets-säkerhet och miljöansvar.

Västbanan utvecklar sina anbudsbegäranden på ett ansvarsfullt sätt. De största hållbarhetsmålen är integrerade i processen för anbudsbegäranden. Till exempel ingick miljökrav och -mål som en väsentlig del i upphandlingen av uppdateringen av järnvägsplanen för sträckan Lojo-Salo.

Västbanan söker efter ekonomiskt optimala lösningar

Västbanan söker ständigt ekonomiskt optimala lösningar under hela projektets livscykel, både vad gäller projektet och ur ett samhällsekonomiskt



perspektiv. Samtidigt säkerställer bolaget att dess kostnads kalkyler är fullständiga och även inkluderar reserver för kostnader som kan komma att justeras i den senare byggplaneringsfasen.

Under planeringen har bolaget också aktivt kartlagt möjligheterna till kostnadsbesparingar. År 2025 inleddes uppdateringsarbetet av järnvägsplanen för Lojo–Salo, där planen delvis görs enkelspårig för att säkerställa de planerade kostnadsbesparingarna. Det slutliga genomförandet av den uppsatta kostnadsbesparingsmålet säkerställs först år 2027 när uppdateringen av järnvägsplanen är färdig. Bolagets ägare kommer vid lämpligt tillfälle att ha möjlighet att besluta om sträckan mellan Lojo och Salo ska bli enkel- eller dubbelspårig. De övergripande fördelarna med projektet kommer att förverkligas i båda alternativen.

Öppenhet och transparens styr den ekonomiska verksamheten

Västbanan bekämpar grå ekonomi genom att säkerställa öppenhet och transparens i upphandlingarna. År 2025 togs interna upphandlingsanvisningar fram utifrån upphandlingsprinciperna, där arkiveringskraven enligt lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlåtande av utomstående arbetskraft förtydligades.

Hela personalen har utbildats enligt de nya anvisningarna. Bolaget har ingen omsättning och är inte avsett att generera vinst. Västbanan Ab ägnar sig inte åt aggressiv skatteplanering och betalar skatterna i Finland.

Belöningen av bolagets ledning följer riktlinjerna och principerna i statsrådets ägarpolitiska principbeslut. Bolagsstämman beslutar om styrelsemedlemmarnas arvoden.

Majoriteten av planerna har godkänts av kommunerna

Godkännandet av järnvägsplanerna är starkt kopplat till kommunernas utveckling av sina planprojekt. Västbanken håller aktiv kontakt med kommunerna och följer upp planeringsläget varannan vecka. De flesta planer har redan godkänts, men arbetet pågår fortfarande för Kyrkslätt.

Inom ramen för projektet måste man också under projektets olika faser ansöka om flera tillstånd enligt miljö-, vatten- och naturskyddslagen. För avsnitten Esbo–Hista och Salo–Hajala har nödvändiga tillstånd kartlagts, tidtabeller och behov har definierats och risker har bedömts.

Under 2025 upprättades en preliminär tidtabell för samordning av tillståndsprocesserna för banavsnitten som en del av projektets tidtabell. Västbanan utvecklade ett uppföljningsverktyg för tillståndsprocesser enligt miljö-, vatten- och naturvårdslagen som en del av projektets tidsplanering. Tillståndsrisiker och deras beroenden och effekter på projektschemat kartlades också.



Västbanan bekämpar grå ekonomi genom att säkerställa öppenhet och transparens i upphandlingarna.”

SOCIALT ANSVAR

Projektet utvecklas tillsammans med partners och intressentgrupper

I den dubbla väsentlighetsanalysen identifierades inom det sociala ansvaret grundläggande frågor kopplade till den egna arbetskraften som väsentliga, såsom sysselsättningsstabilitet, balans mellan arbete och privatliv, hälsa och säkerhet samt utbildning och kompetensutveckling. Arbetstagarnas hälsa och säkerhet i värdekedjan identifierades också som ett viktigt tema.

Västbanans verksamhet påverkar människor och samhällen. Ett projekt bedrivs aldrig i ett vakuum, utan måste ha alla intressentgruppernas godkännande.

Transparens och öppenhet vägleder kommunikationen

I ett projekt som Västbanan betonas kommunikation i rätt tid, lyhördhet inför intressentgrupperna och transparent beslutsfattande under hela projektets livscykel. Ett projekt bedrivs aldrig i ett vakuum, utan måste ha intressentgruppernas godkännande. Västbanan kommer att genomföra projektkommunikation i kommunerna och städerna inom planeringsområdet.

I planeringsfasen är de viktigaste inslagen i intressentgruppsarbete och projektkommunikation att lyssna på lokalsamhällen och engagera olika aktörer. Intressentgrupperna informeras om planeringens framsteg, och

kan följa den via webbaserade kartor. Intressentgrupperna ges också möjlighet att föra dialog i form av frågor och återkoppling. Hur väl kommunikationen fungerar mäts bland annat genom hur snabbt frågor besvaras.

Västbanan genomförde en analys av intressentgrupper år 2025. Du kan läsa mer om analysen och dess resultat på sidorna 14–15. Resultaten från analysen av intressentgruppen gav bolaget underlag för att utveckla sin kommunikation inför byggfasen.

Daglig kommunikation och medverkan vid evenemang

Under 2025 fortsatte den aktiva dialogen bland annat med de parter som ansvarar för detaljplaneringen. Västbanan organiserade 53 evenemang för intressentgrupper och besvarade intressentgruppernas frågor och återkoppling inom den angivna tidsramen.

Västbanan kommunicerade och rapporterade om planeringsprojektets utveckling genom olika kanaler och deltog aktivt i bransch- och samhällsevenemang. Resultaten från projektets utredningar delas med andra aktörer inom infrastrukturbranschen, och samarbeten har genomförts bland annat med högskolor.

Västbanan deltog i evenemanget Rata för branschaktörer i februari 2025. Vid evenemanget firades järnvägstrafikens 200-åriga historia. Västbanan representerade framtiden vid evenemanget och presenterade till exempel framgångarna med planeringsfasen som en del av evenemangsprogrammet.

Målet är välmående medarbetare och en säker arbetsmiljö

Under 2025 uppgick antalet anställda på Västbanan till nio personer



samt verkställande direktören. När vi övergår till byggfasen ökar antalet anställda. I en ständigt föränderlig projektorganisation är personalens och personalutvecklingens välbefinnande särskilt viktigt. Personalens kompetens har under 2025 utvecklats bland annat genom introduktioner till andra infrastrukturprojekt och olika sätt att genomföra projekt. Medarbetarnas välbefinnande främjas genom de tränings- och lunchförmåner som Västbanan tillhandahåller.

Säkerhet och personalens välbefinnande är viktiga teman för Västbanan. Målet är att se till att alla som arbetar med Västbanan kan utföra sitt arbete på ett säkert sätt. Arbetsmiljö- och säkerhetsfrågor blir alltmer centrala och kräver noggrannare hantering när projektet går över i byggfasen.

Underleverantörer spelar en stor roll i Västbanans operativa arbete, och säkerhetsledningen i underleverantörskedjan är också en central del av planeringen. Såväl de egna arbetstagarna som underleverantörerna förutsätts följa säkerhetsbestämmelserna utan några som helst avvikelser samt att respektera mänskliga rättigheter och följa Internationella arbetsorganisationens (ILO) regler.

Arbets säkerhetsnivån utvecklas och övervakas aktivt

Säkert arbete styrs inte bara av lagstiftning utan även av Västbanans egna processer och arbetssätt. Nivån på säkerhetskompetensen säkerställs genom adekvat introduktion, utbildning och övervakning av befogenheter. Säkerhetsnivån övervakas också genom arbetarskyddsinspektioner.

I ledningen av arbets säkerheten har man förberett sig för byggfasen bland annat genom gemensamma workshoppar och genom att studera andra aktörers arbetarskyddssystem. Under 2025 utvecklades gemensamma rutiner och processer för uppföljning av arbets säkerheten, och dessa infördes i hela organisationen.

“ I en ständigt föränderlig projektorganisation är en välmående personal och personalutveckling särskilt viktigt.”

I enlighet med processen rapporteras säkerhetsavvikelser inom 24 timmar efter att de inträffat och olyckor utreds och korrigerande åtgärder vidtas inom 7 dagar. Allvarliga olyckor rapporteras omedelbart till bolagsledningen. Eventuella brister som observerats korrigeras i enlighet med en skriftlig handlingsplan som grundar sig på utredningen. Förebyggande korrigerande åtgärder vidtas på basis av tillbud och observerade risker. Under 2025 rapporterades 4 säkerhetsobservationer i fältarbetet för Västbanan.

Olycksfallsfrekvens som mätare

Säkerheten på arbetsplatsen mäts efter olycksfrekvens, alltså antalet olyckor på arbetsplatsen som leder till frånvaro per en miljon arbetade timmar. Det långsiktiga målet är olycksfri verksamhet. Under 2025 var målet färre än fem olyckor.

Under 2025 inträffade en olycka som ledde till frånvaro bland entreprenörerna, men eftersom det totala antalet timmar ute i fält var begränsat blev olycksfrekvensen för hela Västbanan 40,29. Dessutom fungerade inte rapporteringsprocessen för arbetsolyckor på Västbanan i början av året på en tillräckligt hög nivå. Processen avslutades under året genom att utveckla gemensamma förfaringsätt och processer.

En person vars arbetsbeskrivning omfattar förebyggande åtgärder för arbets säkerheten, upprättande av arbets säkerhetsprogram och säkerställande av förfaringsätt rekryteras på grund av förskjutningen av byggfasens start år 2026 istället för 2025.

MILJÖANSVAR

Hållbart projekt från planering till genomförande

I den dubbla väsentlighetsanalys som genomfördes 2025 identifierades följande centrala teman inom miljöområdet: anpassning till klimatförändringar, begränsning av klimatförändringar, energi och vattenresurser, biologisk mångfald samt cirkulär ekonomi. Miljön är också en av de centrala intressentgrupperna som påverkas av verksamheten.

Ett stort järnvägsprojekt har en betydande inverkan på miljön och den biologiska mångfalden. Miljöansvaret utgör en viktig del av Västbanans hållbarhetsarbete.

Noggrant kartläggningsarbete, problemlösning och minimering av negativa effekter

Miljömålen styr arbetet från planeringsfasen ända tills att järnvägen tas i bruk. Avtals- och samarbetspartners förväntas också att förbehållslöst förbinda sig till att minska negativ miljö- och klimatpåverkan.

Under projektplaneringen görs val bland annat av material, energilösningar, logistik och markanvändning. I planeringen har man sökt innovativa åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan och samtidigt hitta lösningar som främjar cirkulär ekonomi.

Västbanans mål är att i första hand undvika negativ påverkan på naturen, i andra hand att mildra skador, bland annat genom återställning, och som sista åtgärd används ekologisk kompensation. Kompensation är den sista nivån i hierarkin och innebär att den uppkomna skadan kompenseras när den inte helt har kunnat förebyggas eller mildras.

Västbanan har genomfört naturutredningar och kartlagt förekomsten av hotade naturtyper inom projektområdet. Till exempel grön sköldmossa tillhör arter vars förekomst har kartlagts och möjligheterna till dess överföring har utretts.

Djurens rörelsemönster har också tagits i beaktande i planeringsarbetet. Med ekologiska korridorer, såsom utterhyllor, hoppträd för flygekorrar, underpassager vid broar och gröna övergångar ovanpå tunnlar, kan djur röra sig säkert genom den nya infrastrukturen.

Hela ekosystem beaktas också. Till exempel skapas nya solexponerade områden under planeringen och byggnationen, vilket är särskilt viktigt för vissa växt- och insektsarter.

Resursanvändning genom cirkulär ekonomi

Med hjälp av verktyg för cirkulär ekonomi utnyttjas material och resurser i projektet på ett så effektivt sätt som möjligt. Projektet genererar bland annat stora mängder schaktmassor och resurseffektiviteten kan ökas genom att leta efter en användbar användning för markmaterialet.

Projektet har gjort ett exceptionellt antal olika utredningar om stenmaterial. Enligt utredningarna är det möjligt att få 85 procent av det stenmat-



Västbanan stöder Finlands klimatmål

Trafik och infrastruktur spelar en viktig roll i begränsningen av klimatförändringarna. Trafikverksamheten förbrukar en tredjedel av all energi inom EU och står för cirka 23 procent av de direkta utsläppen av växthusgas. Utvecklingen av Västbanan och spårtrafiken bidrar till Finlands ansträngningar att frigöra sig från fossila bränslen för att uppnå EU:s klimatpolitiska mål.



erial som behövs för järnvägsstrukturen från projektets egna stenreserver. Lera kan också användas för landskapsarkitektur, anläggning av grönområden, bullervallar, grundvattenskydd och som isolering på soptippar.

Klimatprinciper fastställdes för planeringen

Klimatprinciper för planeringen av Västbanan har definierats med hänsyn till projektets klimatpåverkan under projektets hela livscykel. Klimatpåverkan kan delas in i fyra delar: utsläpp under byggfasen, livscykelutsläpp, klimatpåverkan från trafiken och spårtrafikens påverkan på samhällsstrukturen.

I järnvägsplanerna har miljöpåverkan och de ekonomiska effekterna av utsläppsminskningar bedömts utförligt med hjälp av olika utredningar och studier. De senaste beräkningarna av projektets klimatpåverkan gjordes

sommaren 2024 och baserades på de tekniskt färdigställda järnvägsplanerna. Informationen förtydligas ytterligare i takt med att planeringen fortskrider.

Klimatförändringar och dess inverkan på planerade infrastrukturer ska beaktas under planeringsfasen. Klimatriskerna har bedömts och i planeringslösningarna har man tagit särskild hänsyn till konsekvenserna av nederbörd, översvämningar, temperaturer och andra väderförändringar för strukturerna.

Rätt dimensionerade dagvattensystem, öppningar i broar och trummor, erosionsskydd, ytskiktsval och skyddsavstånd kan förebygga ras i spårkanter och vägar samt problem med underhåll av ban- och vägnätet.

Utsläppsminskningspotential i ny skala

När banan byggs kommer markområdena att ändras och den årliga tillväxten av vegetation, kolsänkan, att minska. Vegetation kommer också att försvinna från området, vilket minskar kolförrådet. Klimatpåverkan kan minskas till exempel genom koldioxidsnåla materialval, cirkulär ekonomi och minimering av stenmaterialtransporter.

Västbanan söker innovativa alternativ för att minska utsläppen under byggandet och driften. Exempel på detta är återanvändning av projektets egna mark- och stenmaterial, användning av återvunnet stål och grön betong samt tillvaratagandet av geotermisk värme för uppvärmnings- och kylbehov. Att bygga sträckan Lojo–Salo som delvis enkelspårig skulle också minska utsläppen.

På Västbanan används programvaran ORIS för massbalans, vilken gör det möjligt att hitta alternativen med de lägsta utsläppen för masshanteringen. Med optimal samordning av jordmassorna kan man undvika onödiga förflyttningar, minimera transportkostnader samt utsläppen.

I ett pilotprojekt 2024 undersökte man tillsammans med en partner möjligheten att följa upp borrharna på arbetsplatsen för att minska utsläppen.

Projektet förbättrade förståelsen för den kompetensnivå som krävs av entreprenörerna samt de tekniska kraven på systemen. Resultaten från pilotprojektet erhöles och lärdomarna infördes 2025. De frågor som identifierades i pilotprojektet kan nu bättre beaktas redan i anbudsbegäranden för entreprenaderna.

Västbanan utvecklar utsläppsberäkningar och har kartlagt olika verktyg för att räkna ut utsläpp. Utsläppsminskningspotentialen med de hittills identifierade och tillgängliga åtgärderna är cirka 36 procent. År 2025 övergick man till att använda beräkningstjänsten lhku för koldioxidavtryck.

Miljöpåverkan vid byggnation och drift

Under byggnationen orsakas den största påverkan av energiförbrukningen, resursanvändningen och utsläppen. Funktionerna på byggarbetsplatsen kan påverka invånarna i närområdet negativt i form av buller, damm och trafik.

Ett bra exempel på minskning av negativa effekter är fastighetsbaserad bullerbekämpning, vilket är ett nytt och kostnadseffektivt sätt att öka boendekomforten längs järnvägen. Bullerolägenheten kan minskas genom strukturella lösningar i byggnader eller gårdsplaner,

Miljöpåverkan under användningen av spåret beror till stor del på hur infrastrukturen används och upprätthålls. Faktorer som gör skillnad är bland annat energieffektivitet, transporternas koldioxidavtryck och infrastrukturens hållbarhet.

CASE

Från identifiering av naturpåverkan till mätning av effekter

Det finns många olika typer av landskap längs Västbanan

Västbanan sträcker sig genom Nyland och Egentliga Finland längs en spårkorridor som är cirka 80 meter bred och ungefär 150 kilometer lång. Västbanan löper längs större delen av sträckan intill befintlig infrastruktur, men sträcker sig också till naturområden.

Banan löper till stora delar antingen som dubbelspår byggt intill nuvarande kustbanan (Salo–Kuppis) eller längs nuvarande Åbo motorvägslinje (Hista–Suomusjärvi). I dessa områden kopplas den nya banan i stor utsträckning till befintliga åtgärder för väg- och järnvägsinfrastruktur som mildrar miljöpåverkan, exempelvis vad gäller buller.

De mest orörda naturområdena finns längs banavsnitten Esbo–Hista (cirka 10 km) och Suomusjärvi–Salo (cirka 32 km), där järnvägen går längre bort från de nuvarande väg- och banlinjerna.

Det ekologiska fotavtrycket mäter påverkan av människans aktivitet

Västbanan-projektets naturpåverkan har undersökts under de senaste tio åren i flera steg av flera instanser; i utredningar kopplade till landskapsplanering och

kommunal planering, i samband med den generalplan och miljökonsekvensbedömning som utförts av Trafikledsverket, samt i järnvägsplaner upprättade av Västbanan Ab.

Rapporterna har utarbetats på både art- och naturtypsnivå. Projektets effekter har identifierats och mildrande åtgärder har presenterats för dem i järnvägsplanerna. Projektet har också genomfört diplomarbete om ekologiska kompensationsmöjligheter med exempelobjekt.

Under 2025 har Västbanan undersökt hur projektets påverkan på naturen kan mätas, utöver att identifieras. Det ekologiska fotavtrycket mäter den belastning människans aktivitet har på miljön, och vid beräkningen beaktas bolagets hela påverkan, såsom materialförbrukning, energianvändning, utsläpp och avfall.

Det finns flera metoder för att beräkna det ekologiska fotavtrycket, och de utvecklas ständigt. Beräkningen baseras i regel på antingen förbrukningsbaserade ekonomiska data eller en naturtypsbaserad metod, dvs. terrängkartläggning.

”I den nuvarande planeringsfasen har projektet ännu inga förbrukningsdata om miljöpåverkan, eftersom

dessa uppstår först under byggfasen. Därför passar naturtypsbaserade metoder bättre som verktyg för beräkning av det ekologiska fotavtrycket i detta skede”, säger Västbanans miljöchef **Riitta Heliö**.

Det ekologiska fotavtrycket kan också vara positivt, vilket innebär att verksamheten bidrar till att stärka miljön.

”I Västbanan-projektet strävar vi också efter att skapa nya naturvärden, till exempel genom att anlägga solexponerade områden längs banan som hyser värdefulla arter”, berättar Riitta Heliö.

Att beräkna naturvärdeshectar är en förutsättning för att kunna planera den ekologiska compensationen.

Ekologisk compensation kan användas för att gottgöra den negativa påverkan på naturen som uppstår vid genomförandet av järnvägsprojektet. Ekologisk compensation infördes som en frivillig åtgärd i den finska naturskyddslagstiftningen 2023.

För att bestämma den skada som orsakas på naturen och omfattningen av ekologisk compensation, behöver man känna till vilken naturtyp som försämras och i vilken grad. För att kunna bedöma skadans omfatt-



Riitta Heliö
Miljö- och
hållbarhetschef

CASE

ning behövs information om det skadade områdets yta, dess ekologiska kvalitet samt skadans storlek. Att beräkna naturvärdeshektar är en förutsättning och grundläggande uppgift för att kunna planera den ekologiska kompensationen.

“Naturvärdeshektar används som enhet vid beräkning av naturpåverkan och ekologisk kompensation. Naturvärdeshektar är ett snävare begrepp än det ekologiska fotavtrycket. Den beskriver värdet på områdets naturtillstånd i förhållande till motsvarande yta av samma naturtyp i naturtillstånd”, förklarar Heliö.

Naturvärdeshektar kombinerar areal och ekologisk kvalitet till ett enda värde, vilket gör det möjligt att beräkna både försämringens och kompensationens omfattning. Kompensationsberäkningen säkerställer att försämringen och kompensationen stämmer överens med naturvärdeshektaren.

Finlands miljöcentral (SYKE) har tagit fram en rapport som beskriver de exakta beräkningsprinciperna för försämrings- och kompensationsområden. Beräkningen baseras på fältkartläggningar och beräkningsformler enligt naturvårdslagen. Det ekologiska tillståndet bedöms på en skala från 0 till 1, och hotkoefficienten ökar skadans vikt.

“Under fältsäsongen 2026 kommer vi att testa beräkningen av det ekologiska fotavtrycket för banavsnittet Esbo-Hista enligt SYKE:s riktlinjer. I praktiken innebär det att varje hektar spårkorridor utvärderas utifrån

dess ekologiska värde. Resultaten kan användas som underlag vid planeringen av eventuella kompensationer”, förklarar Heliö.

Tillsammans mot hållbar spårinfrastruktur

Beräkningen av naturpåverkan och ekologisk kompensation har många fördelar, särskilt för naturen men också för framtida infrastrukturprojekt. Utvecklingen av beräkningen ger nyttig erfarenhet och kompetens för att förbättra kvaliteten på den framtida planeringen. Västbanan-projektet är ett flerårigt byggprojekt med flera faser, där de lärdomar som dragits i början kan tillämpas även i de fortsatta faserna av projektet.

“Beräkningen av naturvärdeshektar och ekologisk kompensation kan inte skiljas åt; med beräkningen identifieras de mest värdefulla naturområdena. De negativa effekterna av projekten kan minimeras, men sällan helt elimineras. Ekologisk kompensation ger möjlighet att gottgöra den skada som verksamheten orsakar miljön”, sammanfattar Heliö.

Västbanan samarbetar mångsidigt med olika intressentgrupper under hela projektets gång. Samarbete med bland annat konsulter, myndigheter och markägare är även nödvändigt för att genomföra ekologiska mildrande åtgärder och kompensationer. Stora infraprojekt har oundvikligen negativa effekter på den biologiska mångfalden, men de ger också möjlighet att utveckla nya arbetssätt för att beakta biologisk mångfald inom branschen.

“Målet med Västbanan-projektet är att utveckla nya innovativa sätt att genomföra olika mildrande åtgärder i infrastrukturprojekt. Vi vill skapa en hållbar järnvägsinfrastruktur där man också satsar på att bevara naturvärden, sammanfattar Heliö.



Sammanfattning av mål och mätare som styrelsen satt upp

Bolagets styrelse fastställde hållbarhetsmål och -mätare för 2025 för de hållbarhetsområden som bedöms som viktigast. Styrelsen granskade uppnåendet av hållbarhetsmålen och -mätarna regelbundet under året.

Under 2025 sattes sammanlagt 18 hållbarhetsmål för Västbanan. Mätarna fokuserade på utvecklingen av bolagets övergripande verksamhet, den administrativa utvecklingen av järnvägsplanerna och planeringen av tågförbindelsen Lojo-Salo.

Vid genomförandet av mätarna ska man ta hänsyn till att förseningen i övergången till byggfasen påverkade hållbarhetsmätarna 2025. Dessutom blev genomförandet av mätarna kopplade till uppdateringen av spårplanen för Lojo-Salo ofullständigt, eftersom uppdateringsarbetet först påbörjades i början av hösten och resultaten därför inte var tillgängliga under 2025.



Utveckling av hållbarhet

● Uppfyllt

● Ej uppfyllt

TEMA: UTVECKLING AV BOLAGETS HÅLLBARHET

Mätare	Mål för 2025	Mätmetod	Slutförd	Utfall	Observera
En dubbel väsentlighetsanalys	Genomföra en dubbel väsentlighetsanalys och utveckla ett uppdaterat hållbarhetsprogram för bolaget	Ja/Nej	8/25	●	
Utveckling av hållbarhetsmätarna	Utifrån den dubbla väsentlighetsanalysen utvecklas en tydlig, databaserad mätning av hållbarhet för bolaget samt en process för insamling av data till mätningarna.	Ja/Nej	12/25	●	
Utveckling av samarbete och interaktion med intressentgrupper	En analys av intressengrupp genomförs, utifrån vilken en plan tas fram för att utveckla samarbetet med intressentgrupper och engagerande interaktion	Ja/Nej	8/25	●	

Etiska verksamhetsprinciper

TEMA: EN SÄKER, HÄLSOSAM OCH VÄLMÅENDE ARBETSGEMENSKAP

Mätare	Mål	Mätmetod	Slutförd	Utfall	Observera
Utveckling av personalens välbefinnande	En enkät om medarbetarnas välbefinnande genomförs, och en plan för att arbeta med de identifierade utvecklingsområdena tas fram.	Ja/Nej	12/25	●	Genomförandet av enkäten har flyttats till tidpunkten för övergången till första byggfasen

TEMA: SAMARBETE MED AVTALSPARTER, MYNDIGHETER OCH ANDRA INTRESSENTGRUPPER

Mätare	Mål	Utfall	Slutförd	Utfall	Observera
Ansvarsfull upphandling	Hållbarhetsanvisningar för leverantörer upprättas, vilka i fortsättningen införlivas i de upphandlingsavtal som bolaget ingår, och som ska följas av leverantörerna. Dessutom uppdateras bolagets allmänna villkor och bolagets mallar i enlighet med hållbarhetskraven.	Ja/Nej	6/25	●	

Ekonomiskt ansvar

● Uppfyllt

● Ej uppfyllt

TEMA: ÄRLIG, ÖPPEN OCH TRANSPARENT AFFÄRSVERKSAMHET

Mätare	Mål för 2025	Mätmetod	Slutförd	Utfall	Observera
Transparens och konkurrens vid upphandlingar	För att säkerställa öppenhet och transparens vid upphandlingar samt motverka den grå ekonomin, upprättas interna upphandlingsanvisningar baserat på bolagets upphandlingsprinciper, där bland annat arkiveringskraven gällande dokumentation enligt lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitanade av utomstående arbetskraft förtydligas. Hela bolagets personal utbildas i innehållet i upphandlingsanvisningarna.	Ja/Nej	6/25	●	

TEMA: KOSTNADER OCH BESPARINGAR

Mätare	Mål för 2025	Mätmetod	Slutförd	Utfall	Observera
Säkerställa de eftersträvade kostnadsbesparingarna för järnvägsplanen Lojo-Salo	Vid uppdatering av järnvägsplanen säkerställs att eftersträvade kostnadsbesparingar uppnås genom att uppdatera planeringsgrunderna. Det slutliga uppfyllandet av målet kommer endast att bekräftas under 2026 när uppdateringen av järnvägsplanen är klar, men i slutet av 2025 är målet att säkerställa att riktningen är tydlig och korrekt.	Ja/Nej	12/25	●	

TEMA: UPPFÖLJNING AV TILLSTÅNDSFÖRFARANDENA OCH PLANERINGEN AV MARKANVÄNDNING


Mätare	Mål för 2025	Mätmetod	Slutförd	Utfall	Observera
Preliminär tidtabell för koordinering av tillståndprocesserna för banavsnitten Salo-Hajala, Hajala-Nunna, Nunna-Kuppis och Esbo-Hista som en del av projektets tidtabell (MS Project).	Utveckling av ett uppföljningsverktyg för tillståndprocesser enligt miljö-, vatten- och naturvårdslagen som en del av projektets tidsplanering. Identifiering av tillståndsrisker och beroenden och deras inverkan på projektplanen.	Ja/Nej	6/25	●	

Socialt ansvar






 Uppfyllt

 Ej uppfyllt

TEMA: ÖPPEN KOMMUNIKATION OCH TILLGÄNGLIGHET

Mätare	Mål för 2025	Mätmetod	Slutförd	Utfall	Observera
Svarstid för intressentgruppernas frågor	Alla frågor och all respons från intressentgrupper besvaras och/eller hanteras. På informationskanalerna besvaras frågor om projektet inom 5 arbetsdagar, och om svaret kräver längre tid än så, ges det slutgiltiga svaret inom 21 arbetsdagar.	Ja/Nej	Kontinuerlig mätare		34/34 svarade inom tidsfristen

TEMA: ARBETSSÄKERHET (UNDERLEVERANTÖRER OCH EGEN PERSONAL)



Mätare	Mål för 2025	Mätmetod	Slutförd	Utfall	Observera
Upprättande av förfaringssätt och organisation för arbetssäkerhet	Förfaringssätt- och processer upprättas för bolaget för uppföljning av arbetssäkerheten. Förfaringssätten implementeras i hela organisationen. Förfaringssättet omfattar intern övervakning och rapportering av säkerhetsrelaterade frågor på arbetsplatsen.	Ja/Nej	8/25		
	Säkerställande av att en sådan personalresurs används av bolaget, vars arbetsbeskrivning omfattar förebyggande åtgärder för arbetsplatssäkerhet och upprättandet av ett relaterat program. Säkerställa och följa upp förfaringssätt och -processer för arbetsplatssäkerhet, både internt och för underleverantörer.	Ja/Nej	12/25		Ingen separat resurs eftersom man inte gick över till byggfasen, men processen och uppföljningen förbättrades i samband med utvecklingen av arbetsmiljön under planeringsfasen
Olyckor och tillbud	Olycksutredning ska genomföras inom sju (7) dagar efter händelsen, inklusive praktiska korrigerande åtgärder och uppföljning av dessa åtgärder. Bolaget informeras omedelbart om allvarliga olyckor hos Västbanan Ab eller underentreprenörerna och om andra olyckor inom 24 timmar. Tillbud registreras och granskas kvartalsvis hos underleverantören.	Ja/Nej	Kontinuerlig mätare		En olycka, otillräcklig rapporteringsprocess
Olyckor	Inga dödliga olyckor	Antal 0	Kontinuerlig mätare		
	Olycksfrekvens < 5 miljoner per arbetstimme. Vid beräkning av olycksfrekvensen beaktas både underleverantörer och Västbanans egen personal.	Frekvens < 5	Kontinuerlig mätare		Frekvens 40,29 (en olycka)

Miljöansvar



 Uppfyllt

 Ej uppfyllt

TEMA: MINIMERING AV NEGATIV MILJÖPÅVERKAN

Mätare	Mål för 2025	Mätmetod	Slutförd	Utfall	Observera
Miljöpåverkan av den uppdaterade järnvägsplanen för Lojo–Salo	Under uppdateringen av järnvägsplanen för Lojo–Salo undersöks och rapporteras sätt att öka den positiva miljöpåverkan och minska den negativa miljöpåverkan genom cirkulär ekonomi.	Ja/Nej	12/25		Uppdateringen av järnvägsplanen ännu inte tillräckligt utvecklad för rapportering av effekterna
Utveckling av arbetet med biologisk mångfald	Projektet syftar till att mildra den negativa påverkan på den biologiska mångfalden samt att söka lokala återställningsmål och kartlägga kompensationsmöjligheter. För att främja arbetet inrättas ett team för biologisk mångfald mellan kommuner, NTM, konsulter och projektet, vars resultat kommer att rapporteras en gång om året.	Ja/Nej	12/25		Det gick inte att inrätta en arbetsgrupp innan man gick vidare till byggfasen

TEMA: MINSKNING AV UTSLÄPP

Mätare	Mål för 2025	Mätmetod	Slutförd	Utfall	Observera
Utveckling av utsläppsberäkning	Övergång till användning av beräkningstjänsten Ihu för beräkning av koldioxidavtryck.	Ja/Nej	6/25		
	För järnvägsplanen Lojo–Salo produceras referensmaterial gällande utsläpp vid byggnation av enkelspår jämfört med dubbelspår.	Ja/Nej	12/25		Uppdateringen av järnvägsplanen ännu inte tillräckligt utvecklad för upprättande av referensmaterial

VÄSTBANAN



MIKKO HÄMEENNIEMI

Chef, kommunikation och hållbarhet
044 292 1803
mikko.hameenniemi@lansirata.fi



RIITTA HELIÖ

Miljö- och hållbarhetschef
040 832 9754
riitta.helio@lansirata.fi

Publikationens bilder är Västbanan Ab:s visualiseringar, bilder av Västbanans personal eller illustrationer.



VÄSTBANAN



Medfinansieras av
Europeiska unionen

Innehållet i denna publikation är ensamt
Västbanan Ab:s ansvar och återspeglar
inte nödvändigtvis Europeiska unionens
åsikt.